

WILBUR SMITH

& DAVID CHURCHILL

STÍNÝ OSUDU

Copyright © Orion Mintaka, 2025

Translation © Dalibor Míček, 2025

Originally published in the English language
as CROSSFIRE in the UK by Bonnier Zaffre,
an imprint of Bonnier Books UK Limited, London.

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

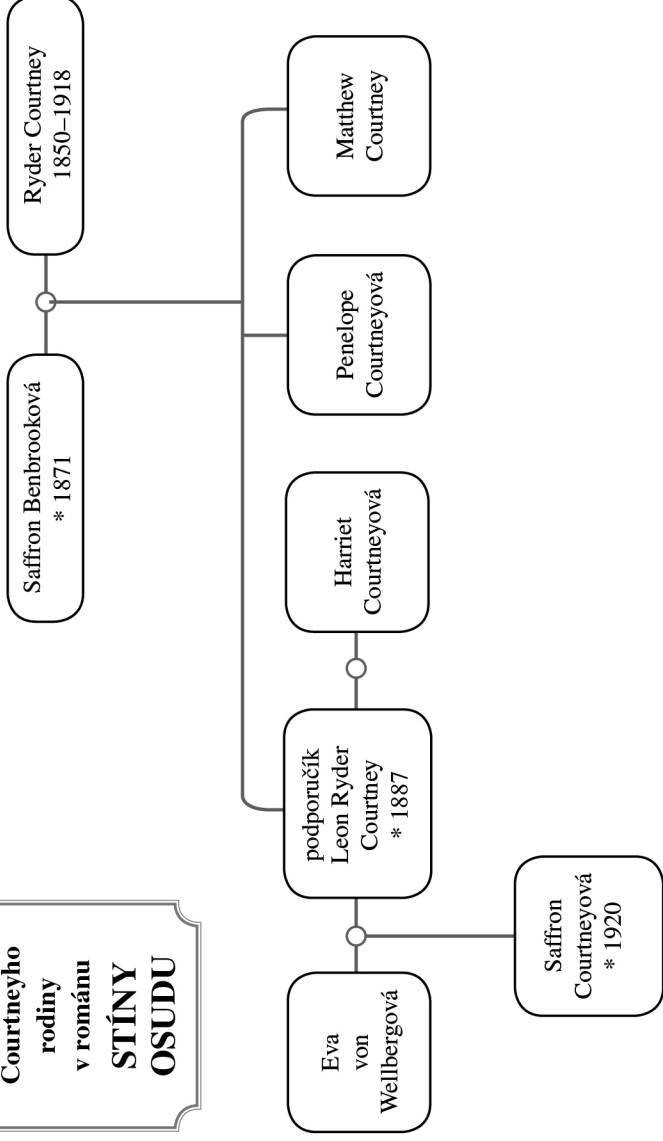
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu CROSSFIRE
vydaného v roce 2025
nakladatelstvím Zaffre, an imprint of Bonnier Books UK,
přeložil Dalibor Míček
Redakční úprava Lukáš Foldyna
Grafická úprava obálky Emil Křížka
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokán, 2025
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-583-7

*Tato kniha je pro mou ženu Mokhiniso,
která je to nejlepší,
co mě kdy v životě potkalo.*

**Rodokmen
Courtneyho
rodiny
v románu
STÍNÝ
OSUDU**

Tento román, stejně jako všechna díla vydaná po jeho smrti, vznikl podle dosud nerealizovaných námětů Wilbura Smithe. Wilbur úzce spolupracoval s každým ze svých spoluautorů na dějových liniích, které splňovaly jeho přísné standardy. Wilburova manželka Niso Smithová, jeho dlouholetý literární agent Kevin Conroy Scott a interní redaktor pozůstalosti Wilbura Smithe James Woodhouse nadále neúnavně pracují na tom, aby dílo, které Wilbur zanechal, odráželo jeho vizi i v jeho nepřítomnosti.

WASHINGTON, D.C.,

KONEC DUBNA 1943

Na hlavní město Spojených států svítilo slunce. Teplota stoupala k pětadvaceti stupňům, ale mírný vánek udržoval vzduch pěkně svěží. Takové počasí dává člověku dobrou záminku, aby řekl své sekretářce, že se na chvíli vzdálí mimo kancelář.

Joe Lewandowski zahlédl svůj kontakt, osobu, kterou znal pouze pod krycím jménem Rukavička, kterak kráčí směrem k němu. Lewandowského alias znělo Stín. Upustil k nohám doutnající nedopalek levného doutníku, zašlápl ho do trávníku v parku East Potomac a vykročil.

Kývl k ceduli, o kterou se prve opíral. „Chcete si zahrát minigolf?“ Usmál se a doufal, že přiměje Rukavičku trochu se uvolnit, aby jejich rozmluva působila jako normální rozhovor. Jen pro případ, že by se někdo díval.

„Ne, děkuji,“ odvětila Rukavička napjatá jako tětíva.

„Nemáte náladu, co?“

Rukavička pokrčila rameny.

„Dobře, jak chcete.“

Od chvíle, kdy před více než hodinou nasedl do svého pick-upu značky Chevrolet, Lewandowski kontroloval, zda ho někdo nesleduje. Postupoval zcela automaticky, jako když se rozhlédnete na obě strany, než přejdete ulici. Nevšiml si ničeho podezřelého, ale teď, když se ocitli v parku, si znovu ověřil, jestli někdo nevypadá nepatřičně. Přikývl sám pro sebe a pak se podíval na Rukavičku. „Pojďme dolů na Hains Point. Byla jste tam někdy?“

„Ne.“

Lewandowski zabručel: „No, je to místo, kde se setkávají řeky Anacostia a Potomac...“

„Co to s tím má co společného?“ protestovala Rukavička.

„Říkala jste, že je ještě důležitější než obvykle, aby nás nikdo neslyšel,“ odsekl Lewandowski úsečně. „Hains Point je výběžek pevniny prakticky celý obklopený vodou. Odposlouchání je tam pro každého opravdu těžké. Tak jdeme.“

Vedl svůj kontakt na cestu, která vedla kolem parku, a chystal se odbočit doprava směrem k výběžku, ale pak se zastavil a máchl rukou. „Přímo tam je Bílý dům. Dvě míle, možná méně.“ Usmál se. „Tak blízko, a přece tak daleko, že?“

„Ne, není to daleko,“ opáčila Rukavička. „Pro to, co mám na mysli, určitě ne.“

Od svého příjezdu do Washingtonu na podzim roku 1937 provozoval Lewandowski jako své krytí malou stavební firmu pojmenovanou AOK Contractors. Na dveřích malého nákladáku měl namalované jméno s telefonním číslem a slovy PRACUJI PRO VÁS TVRDĚJI NEŽ JINÍ. Pro přátele a sousedy byl stejný jako oni – obyčejný dělník, který usiluje povýšit do řad střední třídy. Většinu času vystupoval žoviálně a pohodově, leč bylo o něm známo, že se dokáže pořádně rozčílit, když někdo v práci něco pokazí. Štamgasti v místním baru mu obvykle říkali „Joey L“, ale někdy, když se trochu rozohnil, pro ně byl „Střelený Joe“.

Lewandowski bylo jeho skutečné jméno, takže se svým způsobem skrýval všem na očích. Když ho vyslali do Washingtonu, nadřízení jej ujistili, že Američané jeho identitu neznají, a to z toho prostého důvodu, že zatímco FBI odpovídala za odhalování zahraničních špiónů na americké půdě, Spojené státy neměly prakticky žádnou kontrašpio-nážní agenturu, která by působila za hranicemi.

A tak se držel svého vlastního jména a nevadilo mu, že jeho přízvuk – byť v podstatě mluvil jako příslušník americké

dělnické třídy – si stále držel východoevropský nádech. Koneckonců, Amerika je země přistěhovalců. Občas se někdo zeptal: „Říkáš Lewandowski, jo? Co je to za jméno?“ A on odpovídal: „Polské. Tam se narodili moji rodiče.“ I to byla pravda, jeho rodina pocházela z přístavního města Gdaňsk – nebo Danzig, jak se mu říkalo v němčině, což byl jazyk, jímž mluvila většina jeho obyvatel, neboť byli pruského původu. To však nebylo třeba nikomu připomínat.

Důležité bylo, že na staveništi vypadal Lewandowski jako doma. Byl průměrné výšky, možná trochu obézní, ale tělo měl spíš svalnaté než ochablé. Kolem silného krku si dnes uvázel kravatu dosti volně a košili si rozepnul natolik, že z výstřihu trčely kudrnaté černé chlupy na hrudi.

Po celou dobu hrál Lewandowski roli živiálního stavitele Joeyho L, a teprve když dorazili na Hains Point a mohl bez obav mluvit, stal se sám sebou – zkušeným zpravodajským důstojníkem Jozefem Lewandowským, jehož hodnost se rovnala britskému nebo americkému majorovi.

Lewandowski se zadíval na Rukavičku, která se opírala o zábradlí a hleděla do vody. Z místa se otevíral jasný výhled přes obě řeky do Marylandu nebo k jihu na nové washingtonské Národní letiště na virginském pobřeží. Nikdo jiný nebyl v dohledu. „Tak co mi chcete říct?“

Rukavička se k němu otočila s lehkým úsměvem, jenž vyjadřoval nadřazenost, jakou cítí někdo, kdo ví něco důležitého, o čem ten druhý netuší. „V příštích dvou až třech týdnech přijede do Washingtonu Churchill. Přesná data nebyla dosud potvrzena. Oznámi to až na poslední chvíli...“ Krátká pauza, další úsměv a pak: „Z bezpečnostních důvodů.“

Lewandowski přikývl a snažil se vypadat, jako by Rukavička právě nevypustila bombu. „Proč?“

„Kvůli plánování invaze do Evropy. Přivede s sebou nejvyšší vojenské velitele. Se svými americkými protějšky se budou setkávat každý den v sídle americké centrální banky.

Než se vrátí do Británie, padne rozhodnutí, kdy a kde přesně ve Francii a jižní Evropě zaútočí.“

„A můžete pro nás ty informace získat?“

„Věřím, že ano.“ Rukavička se na Lewandowského podívala a naléhavě dodala: „Jsou si jisti vítězstvím. Myslí si, že je to jen otázka rozhodnutí o prostředcích, jak ho dosáhnout.“

„To je pro ně dobré,“ odbyl Lewandowski Rukaviččino zdůraznění spojeneckého triumfalismu. „Přesto si myslím, že teď už chápu, proč jste byla z tohoto setkání nervózní.“

Rukavička se narovnala, ustoupila od zábradlí a otočila se k němu. „Ne, nechápete.“

„Co prosím?“ Nadřazený, téměř odmítavý tón, který se vloudil do hlasu jeho agentky, Lewandowského zaskočil.

„Uniká vám širší obraz. Skutečná příležitost.“

„Fakt? No tak mě poučte.“

„Churchill bude s Rooseveltem jednat v Bílém domě. To samozřejmě bude veřejně známo. Ale v plánu je nejméně jedna soukromá schůzka, která se odehraje mimo zabezpečené prezidentské sídlo.“

Lewandowski přimhouřil oči. Rukavička přece nemůže naznačovat... „Co tím chcete říct?“

„Není to snad jasné? Roosevelt a Churchill, dva ubozí staří muži. Nemocný mrzák a opilec. A přesto je jejich lid uctívá. Jsou živoucími symboly spojenecké věci.“ Agentka se na okamžik odmlčela a podívala se Lewandowskému do očí. „Představte si, že by byli oba zabiti.“

„Dobrý Bože...“ Lewandowski se znovu rychle rozhlédl. Kdyby někdo slyšel, co Rukavička právě řekla... Ale jediná další osoba v dohledu byla matka, která tlačila kočárek asi třicet metrů daleko.

„To myslíte vážně?“ sykl Lewandowski. Nebyla to řečnická otázka. Jedna část jeho mysli stále doufala, že to byl agentčin zvrácený pokus o vtip.

„Rozhodně. Vím přesně, kdy, kde a jak by se to dalo uskutečnit. Ale možná vám k tomu chybí odvaha...“

Lewandowski chápal, že Rukavička myslí vše naprosto vážně, ale jak si vysvětlit spodní proud výsměchu, dokonce opovržení v jejím hlase? Lewandowski a jeho šéfové nikdy nepovažovali Rukavičku za nic víc než za zdroj obvykle nekvalitních informací, v nichž se jen zřídka zatřpytil zlatý valoun.

Ale když se ohlédl do minulosti, vzpomněl si na okamžiky, kdy Rukavička dala najevo stěží potlačovaný pocit nadřazenosti.

Nebo to možná bylo něco jiného. Co když Rukavička celou dobu pracovala pro druhou stranu a tohle je past nastražená tak, aby ho vylákala ze stínů do rukou britské tajné služby nebo FBI? Co když Rukavička řídí jeho, a ne naopak? Lewandowski bojoval s pokušením otočit se na patě a odejít. Mohl si však dovolit promarnit takovou příležitost? Kdyby se mu to podařilo – největší vražedné spiknutí všech dob –, získal by všechny medaile, povýšení a krásné ženy, jaké si kdy muž může přát.

No dobře, pomyslel si. Mluvme dál.

„Jste si tím jistá? A budete schopna poskytnout podrobnosti o čase a místě?“

„Samozřejmě. Jinak bych o tom nemluvila!“

„Bude to vyžadovat velmi pečlivé zvážení,“ ošíval se Lewandowski. „Na nejvyšší úrovni. Nemusím vám snad zdůrazňovat, že nemůžeme připustit, aby taková operace selhala.“

Rukavička se zasmála. „To si myslím, že ne.“

„Nezdá se, že by vás ta možnost znepokojovala.“

„Proč by měla? Neočekávám, že operace selže,“ prohlásila s úsměvem.

Opět ten povýšený postoj. Lewandowski pocítil silnou touhu smazat úsměv z agentčiny tváře. „Poslouchejte mě. Pokud britská nebo americká armáda utrpí ponižující porážku, co se stane s generály, kteří jsou za tuto katastrofu zodpovědní? Bývají... Jak zní ta fráze? *Zbavení velení*. Ale

v našem světě jsou zbaveni života. A jim podřízení důstojníci také.“

Lewandowski tím chtěl jasně sdělit: *pokud se to pokazí, stane se vám totéž*. Ale Rukavička prostě konstatovala: „V tom případě bychom se měli postarat, aby se operace zdařila.“ Chladná jako led, lhostejná k hrozbě.

Lewandowski si povzdechl. Potřeboval nad Rukavičkou znovu získat kontrolu a věděl, jak na to. To však musí počkat na jindy a na jiné místo. Prozatím se bude držet věci. „Jak jsem uvedl, podám hlášení o našem setkání svým nadřízeným.“

„Upozorněte je, že na rozhodnutí nemají moc času.“

„Jsem si toho vědom.“ Teď byla řada na Lewandowském, aby se usmál. „Je tu samozřejmě ještě jiná možnost...“

„Jaká?“ Lewandowski poprvé zachytil v agentčině hlase náznak znepokojení.

„Churchill a jeho generálové se musí dostat z jedné strany Atlantiku na druhou.“

„A?“

„Kdo může vědět, jestli tu plavbu přežijí?“

V mírnějším, jižním podnebí už mohlo panovat jaro, ale sevření krajiny skotské Vysočiny stále ještě neuvolnila zima. Vzdálené hory se bělaly sněhem, vál ostrý vítr a oblohu nad jezerem Loch Morar kryla souvislá vrstva břidlicově šedých mraků bez nejmenšího záblesku slunečního svitu.

Nejjasnější barvy na míle daleko představovaly temná nebeská modř očí Saffron Courtneyové a růžová záře její kůže. Od úsvitu stála na nohou, kráčela sama po nerovném terénu a trásla se, když se dívala na nejhlubší sladkovodní jezero na Britských ostrovech. Více než tisíc stop na dno a kdo ví, jaké příšery se v těch černých hlubinách skrývají?

Saffron se podívala na hodinky: něco po půl dvanácté. Nejpozději v jednu se musela vrátit do výcvikového střediska

Oddělení pro zvláštní operace (SOE – Special Operations Executive) v Arisaig House a od cíle ji dělilo více než sedm mil. Měla na nohou vysoké vojenské boty a na zádech nesla patnáctikilový batoh. Kdyby se donutila pět mil ostře pochodovat a poslední dvě uběhla, stihla by to včas, ale musela by hned vyrazit.

Když se chystala vykročit, ohlédla se přes jezero. Bezútešný pohled, ale tak velkolepý, že si ho chtěla zapamatovat. Když se však zadívala na vodu, zdálo se, že její čern v ní něco spustila. Téměř cítila, jak se ozubená kolečka mozku pohybují – jako kdyby stavítka zámku zapadla na své místo a hluboko v jejím podvědomí se otevřely tajemné dveře.

Temnota, která pronikla do Saffroniny duše, náhle nebyla temnotou bezedné vody, ale smrtelně nebezpečné nekonečné noci. Ačkoli její tělo stálo u skotského jezera, mysl se přesunula k menší, mělké vodní ploše, k legendami opředenému jezírku zvanému Hofvijver, Dvorní rybník, v centru nizozemského Haagu.

Jako by ji stroj času přenesl zpět do minulosti. Stmívalo se a Saffron viděla stříbrné záblesky na černém límci uniformy SS-Hauptsturmführera Karstena Schrödera a stříbrnou lebku se zkříženými hnáty na jeho čepici. Slyšela jeho hlas, když se snažil vlichotit ženě, o níž se domníval, že je loajální sympatizantkou nacistů jménem Marlize Maraisová. Cítila jeho pot, vnímala, jak jí drsná kůra stromu pohmoždila záda, když ji silně přitiskl ke kmeni, a jak jí jedna ruka vjela pod sukni a mezi nohy, zatímco druhá ji chytla za vlasy.

Zmocnila se jí panika, jako by se to všechno dělo znovu. A pak se náhle v duchu přesunula na pozdější chvíli toho večera, kdy už nestála u stromu a nebyla bezmocnou obětí. Seděla obkročmo na Schröderově těle v polobezvědomí a cítila, jak se jí na dlani ozývá slabé chvění jeho dechu, když tlumila chabé pokusy volat o pomoc. Znovu prožila, jak si druhou rukou vytáhla z vlasů jehlici, a odpor, který cítila, když ji s vražednou přesností zabodla do...

Saffron zaječela. Zazněl primitivní, divoký výkřik zuřivosti a frustrace, výkřik ženy posedlé démonem, kterého nedokázala porazit. Pak se rozběhla, zoufale se snažila uniknout z démonova sevření, zcela zapomněla, že chtěla alespoň část zpáteční cesty na základnu jít krokem, a uháněla do vesnice Morar, kolem hotelu a nádraží a dál na silnici do Arisaigu.

Neurazila ani čtvrtinu vzdálenosti, když začala přepracované svaly dlouhých, štíhlých nohou zpomalovat bolestivá námaha. Vyčerpání drásalo bušící srdce a vytlačilo jí vzduch z hrudi. Bez ohledu na to, jak mohutně se nadechovala, plíce nebyly nikdy spokojené.

Saffron to nezajímalo. Vítala bolest, protože nabízela protijed na všepohlcující vize. Čím usilovněji se její mysl soustředila na fyzické utrpení, tím více se noční můra vzdalovala.

Trasa vedla podél krásného pobřeží s úchvatnými výhledy přes vodu na ostrovy Eigg, Rhum a Skye, ale Saffron před sebou neviděla nic jiného než asfalt. Dorazila do Arisaigu, vidění rozmazané potem, srdce jí bušilo jako zvon. Běžela z kopce po příjezdové cestě, která vedla od silnice do Fort Williamu až k nádvoří domu, rozrazila vstupní dveře, dovrávala přes halu do velké síně a zhroutila se na podlahu.

O minutu později prošel halou armádní seržant – jeden z instruktorů výcvikového střediska. Zahlédl Saffron, přeběhl k ní a dřep si vedle ní.

„Raději vás odvedu k doktorovi, ať se na vás podívá, slečno,“ mínil seržant. Zvedl Saffron do sedu, sundal jí batoh ze zad a pak ji vytáhl na nohy. Přehodil si její paži přes rameno a napůl ji odtáhl do ordinace.

Seržant byl malý, podsaditý, mohutně stavěný muž. Saffron byla o pár palců vyšší než on, ale o čtyřicet liber lehčí. Společně připomínali buldoka, který vede kulhajícího chrta vyčerpaného namáhavým závodem.

„Copak to tu máme?“ zeptal se doktor Hamish Maguire, když Saffron téměř v bezvědomí klesla na židli naproti jeho stolu.

„Slečna Courtneyová, pane doktore,“ oznámil instruktor.

„Ano, je to ona,“ prohodil Maguire, přešel na druhou stranu stolu, pak se o něj opřel a podíval se dolů na její vyčerpanou postavu. „A co ji přivedlo do tohoto žalostného stavu?“

„Zdá se, že to přehnala při přespolním běhu.“

„Inu, není to poprvé, co něco přehnala, že?“

„Ani zdaleka ne,“ souhlasil instruktor.

„Jak dlouho vydržela loni výslech? Osmáctyřicet hodin?“

„Spíš dvaasedmdesát,“ upřesnil seržant, neschopen skrýt obdiv k výdrži, která se stala v Arisaigu legendou. Všichni účastníci výcviku byli podrobeni krutému výslechu, který se co nejvíce přiblížil skutečnému zážitku ze zajetí a mučení gestapem. Vydržet jediný den se považovalo za úspěch. Tři dny představovaly neslýchaný výkon, ale v jeho důsledku zůstala Saffron otřesená a po větší část týdne upoutaná na lůžko.

Otevřela oči a tiše zasténala.

„Dobrá, seržante, už si ji převezmu,“ prohlásil Maguire.

Když instruktor odešel z místnosti, lékař zvedl Saffroninu paži, která bezvládně visela přes okraj židle, a změřil jí tep. Byl rychlý – sto dvacet úderů za minutu –, ale srdce třiatvacetileté ženy v nejlepší fyzické kondici tlouklo silně, pravidelně. Maguire cítil, jak se pulz i během té krátké chvílky, co držel Saffron za zápěstí, zpomalil.

Zvedla hlavu a otevřela oči. „Ujišťuju vás, doktore, že jsem zcela v pořádku.“ Mluvila dikcí anglické vyšší společenské třídy, podbarvenou přísnějším, méně táhlým přízvukem britské koloniální Afriky. Vytáhla se trochu vzpřímeněji. „Opravdu není třeba, abych vás připravovala o drahocenný čas.“

„Och, já nikam nespěchám,“ odpověděl Maguire. „Ve skutečnosti jste dnes mou první zákaznicí.“

Saffron přikývla, příliš vyčerpaná, než aby hledala důvod k hádce.

„Víte, tady si vás velmi váží,“ poznamenal Maguire.

„Starý Fairbairn říkával, že jste jeden z půl tuctu přirozeně

nejnadanějších bojovníků, které kdy trénoval. Už samozřejmě mezi námi není. Jeho metody jsou velmi žádané i jinde.“

„Aha,“ opáčila Saffron a pak se odmlčela.

Maguire pokračoval: „Vzpomínám si, jak mě překvapilo, když jsem si všiml, že někdo tak okouzlující jako vy, žena, která za normálních okolností neprojevuje žádné známky agresivity nebo špatné nálady, prokáže tak značnou schopnost dopouštět se násilí, když se to od ní vyžaduje. Vskutku pozoruhodné. Fairbairn zdůraznil, že všichni nejlepší bojovníci jsou takoví. Mají chladnou hlavu, nedají se snadno vyprovokovat a nikdy vědomě nevyhledávají potíže. Ale když se dostanou do nesnází, nedrží se zpátky.“

Saffron pokrčila rameny a na okamžik vypadala spíš jako znuděná školačka než jako vycvičený operativec SOE.

„Ale i ten nejtvrdší bojovník je pořád lidská bytost,“ pokračoval Maguire a pozorně se na ni podíval, jako by hledal nějaký náznak ukrytý kdesi hluboko v ní.

„Seržant se zmínil o vaší statečnosti, když s vámi zacházeli jako na gestapu. Ale pamatuju si také noční můry, které vás potom trápily. Křičela jste tak zoufale, že jste vyděsila tu chudinku sestru McLintockovou. Nemůžu si pomoci, abych se nezeptal. Zajímalo by mě, jestli jste se znovu nepotýkala s našimi německými přáteli... alespoň v duchu.“

To už Saffron seděla vzpřímeně, náhle zcela soustředěná. „Co vás k té otázce přivedlo?“ V jejím hlase zazněl ostrý tón.

Maguire se usmál. „Inu... Tohle je samozřejmě velmi utajený podnik. Ovšem když přijedou z Londýna vysocí důstojníci, aby se podívali, jak si tady vedeme, a my jim nalijeme jednu či dvě skleničky, je jen přirozené, že mluví o našich bývalých žácích a o tom, jak se jim daří ve skutečném světě. A vy patříte k našim nejpozoruhodnějším absolventům... Řekněme, že i když o vaší nedávné misi neznám žádné konkrétní podrobnosti, je mi známo, že jste musela být ve spěchu

stažena z terénu, protože vás, cituji, pronásledovala polovina zatraceného holandského gestapa.“

Saffron pokrčila rameny a trochu se ušklíbala. „Tak nějak to bylo.“

Maguireův hlas ztvrdl, předchozí shovívavost byla ta tam. „Slečno Courtneyová, nadřízení vás sem poslali, abyste si odpočinula, uvolnila se a absolvovala mírný stupeň fyzického a technického výcviku. Cílem bylo poslat vás zpět na jih ve špičkovém stavu. Nešlo o to, abyste běžela přes Vysočinu, jako by vás pronásledovali Hitlerovi přísluhovači. Pevně věřím, že právě to se vám stalo, a protože neexistují žádné zprávy o pobytu nacistů tady v okolí, musím nutně dospět k závěru, že nepřátelé, před nimiž jste prchala, existují ve vaší mysli. Je mé hodnocení správné?“

Saffron odvrátila pohled a zabořila hlavu do dlaní. „Jsem v pořádku,“ ozvala se tlumeným hlasem. „Opravdu... Jsem v pořádku.“

„Nebojte se, děvče,“ řekl Maguire jemněji. „Nemáte se za co stydět. Předpokládám, že za sebou máte zážitky, které by potrápily i toho nejtvrďšího a nejzocelenějšího veterána. Ale musíte se s jejich následky vypořádat, protože neléčené utrpení není o nic lepší než neléčená nemoc. Postupem času se situace zhoršuje a může být fatální. A teď se na mě podívejte...“

Maguire počkal, zatímco se Saffron zhluboka nadechla, pak odtáhla ruce od obličeje a otočila se k němu. „Mám pravdu?“ zeptal se.

Saffron přikývla.

„A chtěla byste, abych vám pomohl?“

Neodpověděla. Neměla v povaze přiznávat slabosti. A Maguire ji nenutil, jen se na ni díval a čekal na známky rozhodnutí. Nakonec přikývla.

„Hodná holka,“ pochválil ji lékař. „V Harley Street působí chlapík, který vám může pomoci – skvělý člověk, špičkový specialista ve svém oboru.“

Saffron sebou trhla. „Řeknete to brigádnímu generálu Gubbinsovi? Nechci, aby si myslel, že nejsem způsobilá k akci.“

„Naopak, díky tomu budete mnohem lépe připravena ke službě, jak on sám dobře ví. Věřte mi, nejste první z jeho lidí, kdo potřebuje tento druh léčby. A teď... Máte tu nahoře strávit ještě tři dny. Jako váš lékař vám příkazuji, abyste hojně odpočívala, jedla tak vydatně, jak vám dovolí naše přiděly, a občas si lehce zacvičila. A myslím tím opravdu jen lehce, slečno Courtneyová, už žádné pobíhání po Vysočině.“

Saffron se usmála. „Ano, pane doktore.“

„Tak se mi to líbí.“ Maguire vykročil ke dveřím, aby Saffron vyprovodil. Otevřel jí dveře, ale než jimi prošla, dodal: „A po zbytek téhle zatracené války vám přeji hodně štěstí.“

Dr. Clement Thackeray zdaleka neodpovídal Saffronině představě významného praktika z Harley Street. Vysoký, hubený muž s prosedivělými vlasy a kulatými brýlemi ze želvoviny byl oblečený v šedých flanelových kalhotách, pestrobarevném tvídovém saku s koženými záplatami na loktech a v bleďmodré bavlněné košili, nošené bez kravaty. Připomínal jí excentrické, bezelstné profesory, s nimiž se setkala během svých krátkých předválečných studií na Oxfordu, a stav jeho ordinace tento dojem jen umocnil. Na každé stěně visely police bez ladu a skladu napěchované hromadami knih. Další svazky se vršily na jídelním i na psacím stole, za nímž seděl sám Thackeray.

„Prosím, udělejte si pohodlí,“ vyzval ji lékař, vstal a ukázal na jedno z páru křesel postavených před mramorovým krbem. V Londýně vládlo mírnější počasí než ve Skotsku a oheň nehořel.

Saffron poslechla. Vedle její židle stál konferenční stolek a na něm džbán s vodou, sklenice a popelník.

„Klidně si zakuřte.“ Thackeray měl vřelý hlas podbarvený jemným yorkshirským přízvukem, díky kterému působil uklidňující všedností. Kouřil dýmku, jejíž sladký tabák provoněl vzduch.

„Děkuji, ale nekouřím,“ odpověděla.

Thackeray vytáhl dýmku z úst. „Byla byste raději, kdybych to uhasil?“

„Ale kdepak.“

„Dobrá, dobrá... Než začneme mluvit o vaší konkrétní situaci, dovolte mi, abych vám pověděl něco o sobě, o tom, co dělám, a jak bychom vy a já mohli spolupracovat.“

Saffron se usmála a souhlasně přikývla, takže Thackeray pokračoval: „Jsem vyškolený chirurg a pracoval jsem na tom, abych se stal kardiovaskulárním specialistou. Pak vypukla válka – myslím tu předchozí válku. Přihlásil jsem se k lékařskému sboru, byl jsem vyslán do Flander a tam jsem strávil čtyři roky. Nakonec mě přidělili k Páté armádě pod Goughovým velením. Prodělal jsem Sommu a Passchendaele a na vlastní oči jsem viděl to strašlivé a naprosto nesmyslné krveprolití. Nejvíce mě však trápilo, když jsem viděl chlapíky, o kterých jsem věděl, že jsou dobří vojáci, stateční muži, jak jsou nespravedlivě označováni za zbabělce, když už nebyli schopni bojovat spíše z psychických než fyzických důvodů. Bylo mi naprosto jasné, že jsou stejně těžce raněni jako kterákoli ubohá duše, která přišla o nohu nebo oslepla. Ale rány byly v jejich myslích.“

Thackeray vytáhl z boční kapsy saka balíček tabáku a znovu si nacpal dýmku. „Přísahal jsem, že pokud přežiji válku v jednom kuse... Podařilo se mi to, od začátku do konce jsem neutrpěl jedině škrábnutí... Inu, chtěl jsem se dozvědět co nejvíc o lidské mysli ve stresu a o tom, jakou daň si extrémní zážitky všeho druhu – ať už fyzické, nebo emocionální – vybírají na každém z nás.“

„Smím se vás na něco zeptat?“ požádala Saffron.

„Samozřejmě,“ svolil Thackeray a přiložil zápalku k čerstvému tabáku.

„Zažil jste sám tento druh traumatu?“

Thackeray si zapálil dýmku a usmál se. „Výborně, děvče, dobrá otázka. A odpověď zní ano, zažil. V březnu osmnáctého roku mě poslali domů jako invalidu. Už jsem se nedokázal přimět, abych přiložil skalpel k lidské kůži. Takže... Jak se po této odpovědi cítíte?“

„Lépe,“ odpověděla Saffron. „To znamená, že mě nebudete soudit tak přísně, jak by mě mohl soudit někdo jiný.“

„Nikdy bych vás nesoudil,“ ohradil se Thackeray. „Určitě ne v morálním smyslu, a neměl by to dělat ani nikdo jiný s nejmenší špetkou odborné způsobilosti, natož lidské slušnosti. Teď chci, abyste mi řekla jednou – a pouze jednou – o události, o které si myslíte, že vás mohla traumatizovat.“

„Proč jen jednou?“

„Protože vám nechci tu událost vštípit hlouběji do mysli. Chci, abychom se posunuli dál... Ovšem vždycky pomáhá vědět, s čím se potýkáme.“

„Samozřejmě.“

Saffron popsala, jak zabila Karstena Schrödera. Zběsilá šmouha obrazů, která zaplavila její mysl na břehu jezera Loch Morar, se proměnila v souvislý popis událostí od setkání s důstojníkem SS na víkendové konferenci nizozemské a belgické nacistické strany až po noční procházku parkem, která vedla k pokusu o znásilnění, a její okamžitou smrtící reakci na tento útok.

Když skončila, Thackeray řekl: „Děkuji vám. Nemohlo být snadné mi to všechno vylíčit. Nyní musíme izolovat specifický traumatický prvek. Byl to útok toho muže na vás, nebo vaše obranná reakce..., nebo obojí?“

„Odplata... Vím, že říkáte, že mě nebudete soudit, ale nemohu se ubránit myšlence, že musím být nějaká zrůda, když jsem schopna udělat takovou věc.“

„Ujišťuji vás, že nejste. Koneckonců jste se v době válečného stavu bránila proti odpornému útoku nepřátelského bojovníka. Žádný soud by to nepovažoval za zločin. Navíc, pokud byste byla skutečně zlá nebo posedlá nějakým druhem psychopatické poruchy, cítila byste se událostmi, které jste popsala, spíše povznesená než traumatizovaná.“

„Děkuji vám. To je velká úleva.“

„Dobře. Osvobodit se od pocitů viny vám určitě pomůže. Prozatím mi ale řekněte: byla ta událost ve Skotsku jediná, kdy jste měla takovou noční můru, nebo se objevily i jiné?“

„To byl jediný okamžik, kdy jsem skutečně viděla a cítila, co se stalo, i když pár nočních můr jsem z toho měla.“

„A co náhlé emocionální výbuchy, jako je ztráta nervů nebo zhroucení se v slzách?“

Saffron se na okamžik zamyslela. „Ano, jednou.“

„Povězte mi o tom.“

„Před několika týdny jsem se v neděli odpoledne procházela v Hyde Parku se svou přítelkyní Margaret, sekretářkou brigádního generála Gubbinse. Z opačného směru přibíhal malý chlapec a táhl za sebou papírového draka. Běžel tak rychle, jak jen mohl, aby ho dostal do výšky. Ohlížel se na draka, nedíval se na cestu a narazil do mě.“

„Kolik tomu chlapci podle vás bylo?“

„Nevím... Možná sedm nebo osm.“

„Čili dost velký, aby do vás pěkně vrazil?“

„Asi ano. Ale reagovala jsem, jako kdyby na mě někdo zaútočil. Rozkřikla jsem se nejdřív na něj a pak na jeho matku... Upřímně řečeno, sotva jsem si uvědomovala, co říkám nebo dělám, a teď už si nepamatuju žádné podrobnosti. Víím jen, že chlapec skončil v záplavě slz a jeho matka na mě byla pořádně naštvaná. Margaret se musela hodně snažit, aby situaci uklidnila, bůh jí za to žehnej. Několik lidí se zastavilo a sledovalo, co se děje, a já jsem si všimla, jak zle se na mě dívají. Udělala jsem ze sebe naprostou hlupačku.“

„V jejich očích možná. V mých jste prostě vyjádřila bolest, která se ve vás nahromadila.“ Thackeray se předklonil. „Představte si, jak se láva hromadí pod sopkou. Tlak se postupně zvyšuje, až něco přiměje magma vybuchnout. A v případě lidské mysli může být tato erupce buď vnitřní, jako tomu bylo u jezera Loch Morar, nebo vnější, jak se stalo v parku. Takže teď musíme zjistit, co ji spustilo.“

„Ale já myslela, že jsem vám to už řekla – byl to ten chlapec a jeho drak.“

„Mohly existovat další spouštěče, o kterých nevíte. A co Loch Morar?“

Saffron pokrčila rameny. „Nevím... Pamatuju si jen tu temnotu. Scéna vypadala jako černobílá fotografie... a ta černá mi připomněla Schröderovu esesáckou uniformu.“

„Dobrá, vzpomínáte si tedy, že jste tehdy v Hyde Parku viděla něco černého? Jako třeba kněze nebo jeptišku v černém hábitu nebo ženu v černých šatech, někoho ve smutku?“

„Ne, toho si nejsem vědoma, ne.“

„Hmm...“ Thackeray se opřel do křesla a potáhl z dýmky. „Kde přesně jste se v Hyde Parku pohybovala, když do vás ten chlapec s drakem narazil?“

„Procházely jsme se podél jezírka Serpentine.“

Thackeray přikývl. „To znamená voda, stejně jako jezero, kde došlo k traumatizující události. Takže by to mohlo být tak, že asociace, která spouští vaše reakce, nesouvisí s temnotou, ale s vodou.“

„Samozřejmě, to dává smysl!“ zvolala Saffron s nadšením člověka, který se domnívá, že vyřešil zapeklitý problém.

Thackeray se jízlivě usmál. „Řekl jsem, že je to pouze možnost. Jak budeme pokračovat, můžeme zjistit, že spouštěčem je nějaká jiná, zcela odlišná věc, která v tuto chvíli není zřejmá. Cílem naší práce ale nebude vyhnat z vaší mysli všechny špatné vzpomínky. Co se stalo, stalo se a nedá se to vrátit zpět. Ale pokud pochopíme, co způsobuje vaše extrémní reakce, můžeme vám s trochou štěstí umožnit

převzít kontrolu nad těmito vzpomínkami a vypořádat se s nimi. Rozumíte?“

„Rozumím.“

„Dobře, takže máme plán. Než ale pokročíme dál, mám ještě jednu otázku. Té noci v Haagu jste zabila člověka poprvé a naposledy?“

Saffroniny oči náhle ztratily ostrost, jako by na něco zírala z velké dálky. Neřekla nic a odvrátila se. Kousala si spodní ret, když o tom uvažovala, a pak rozhodně prohlásila: „Ne, stalo se to víckrát.“

„Jak vám to jde s tím cvokařem, Courtneyová?“ zeptal se brigádní generál Colin Gubbins, důstojník odpovědný za všechny operační aktivity SOE. Změřil si Saffron pronikavýma, chladnýma modrýma očima a dodal: „Je to k něčemu?“

Gubbins byl vzrůstem malý, o pár palců menší než Saffron, ale jeho elán, energie a divoké odhodlání všechny nedostatky postavy bohatě vynahrádily. Agenti SOE, kterým velel, na něj hleděli s bázní a nemalým strachem.

„Myslím, že ano, pane,“ odpověděla Saffron. „Sešla jsem se s ním dnes ráno. Byla to moje třetí schůzka. Zřejmě si myslí, že děláme pokroky.“

„Hm,“ zabručel Gubbins. Chtěl něco říct, ale zarazil se, když viděl, jak k němu přichází servírka s čajovou konvicí, džbánkem mléka, miskou cukru a dvěma šálky. Výjimečně opustil svou kancelář a vzal Saffron do kavárny vedle jezírka Serpentine v Hyde Parku. Neodvážila se mu říct, že by to nemusel být dobrý nápad. Až dosud ji však pohled na vodu nerozrušil. Možná ke zneškodnění spouštěče postačí pouhá jeho identifikace, pomyslela si.

Gubbins počkal, dokud jim servírka nenalila čaj. „Mám něco pro vás – nový úkol. Domnívám se, že by to mohla být po té záležitosti v Nizozemí příjemná změna.“

„To zní zajímavě,“ ocenila Saffron.

„Byla jste někdy v Americe?“

„Ne, pane.“

„Nuže, teď máte příležitost. Jak možná víte, i Baker Street má své nepřátele. A to nemluvím jen o skopčácích.“

„Baker Street“ byl krycí termín pro štáb SOE, jehož existence byla stále přísně tajná.

„Vím, že se netěšíme všeobecné popularitě,“ připustila Saffron. „Někteří lidé ve vojenské a zpravodajské hierarchii si myslí, že jsme... no...“

„Banda zatracených amatérů,“ doplnil Gubbins úsečně. „A nepomáhá nám, když nás postihnou různá fiaska – jako například to, které jste objevila vy.“ Ztišil hlas, aby se ujistil, že ho nikdo neuslyší, a rozzlobeně zamumlal: „K čertu! Skoro každého zatraceného agenta, kterého jsme poslali do Holandska nebo do Belgie, zatklo v okamžiku, kdy vkročil na cizí půdu, gestapo.“

„Teď to alespoň víme, pane, a můžeme s tím něco udělat.“

„To opravdu můžeme, Courtneyová. Ale pouze pokud zůstaneme ve hře. Mluvil jsem s Hambrem.“

Saffron nastražila uši. Sir Charles Hambro, hlava obchodní banky, která nesla jméno jeho rodiny, byl ředitelem SOE, a tedy Gubbinsovým šéfem. Byl také blízkým přítelem Winstona Churchilla.

„On i já vidíme situaci stejně,“ konstatoval Gubbins. „Premiér je náš věrný zastávce. Existence a činnost Baker Street je v první řadě jeho zásluha a dal nám za úkol vyburcovat Evropu. Každopádně mi Hambro řekl, že mluvil s premiérem o vašem nedávném dobrodružství. Nemůžu říct, že bych z toho měl radost...“

„Jistě, pane,“ opáčila Saffron, protože věděla, jak moc Gubbins nesouhlasí s neformálními diskusemi o misích své jednotky, dokonce i když probíhají v srdci Downing Street.

„Premiér si to nadšeně poslechl. Miluje dobré příběhy. Není divu, když byl tolik let novinářem. Ale je také politik a musí udržovat lidi v dobré náladě, zejména pokud jsou to

velmi vysoko postavení muži, jejichž podpora je nezbytná, abychom vyhráli válku. Takže máme zatraceně vážný problém, když nás mnoho z těch mužů zrovna nemusí.“

„Přemýšlel sir Charles, jak bychom si je mohli udržet na své straně?“

„Ano, přemýšlel. Navrhoval, abychom otevřeli druhou frontu, jak se říká, ve Spojených státech. Máme ve Washingtonu přátele, většinou chlapíky působící ve stejném oboru jako my, ale potřebujeme víc a potřebujeme, aby o nás a o naší důležitosti pro věc Spojenců povídali hezké věci. V takovém případě pak může premiér říci, že naši američtí spojenci považují Baker Street za životně důležitý prostředek k oslabení Evropy, k přípravě půdy pro zamýšlenou invazi a tak dále. To by mělo vlky z Whitehallu držet od nás dál.“

„A co budu dělat já?“ zajímala se Saffron.

„Vaše místo bude v první linii naší propagandistické ofenzívy. Pojedete do New Yorku a poté do Washingtonu. Seznámíte se s různými mocnými a vlivnými gentlemeny a využijete svého osobního kouzla...“

Saffron sebou trhla. Brigádní generál Gubbins nebyl typ muže, který trouse pochvalné poznámky o svých agentkách. Pro něj bylo bezprecedentní být jen naznačit, že by mohla být alespoň vzdáleně atraktivní.

„... abyste je přesvědčila o našich zásluhách.“

„Ano, pane,“ souhlasila Saffron a modlila se, aby v jejím hlase nebyl patrný údiv.

„Dodávám, že po vás v žádném případě nežádám akce ve stylu Mata Hari.“

„Samozřejmě, pane.“

„Jen dejte jasně najevo, že děláme práci, která je možná neobvyklá, je však životně důležitá pro válečné úsilí a přinese ovoce, až nastane okamžik invaze do nacistické Evropy. A vezměte si své metály. Na Amíky udělají dojem.“

Řada zaměstnanců SOE, zejména ženy, si do práce oblékala civilní ošacení. Ovšem Saffron dávala přednost uniformě

Ženských pomocných pozemních sborů (ATS – Auxiliary Territorial Service), ženské větve armády, už jen proto, že ušetřila čas, jelikož nemusela přemýšlet, co si ráno obléct. Pohlédla dolů na proužek červeného hedvábí se čtyřmi svislými modrými pruhy nad levou náprsní kapsou uniformy. Byla to stužka medaile krále Jiřího, udělované civilistům za obzvlášť statečné činy. Bronzový odznak s dubovým listem vedle stužky naznačoval udělení významné pochvaly a tato pocta byla vyhrazena pro vojáky. Vedla vskutku komplikovanou válku.

„Ano, pane,“ souhlasila Saffron. „Ale měla bych v Americe nosit uniformu, nebo civilní oblečení?“

„Řiďte se vlastním uvážením. Obecně bych doporučoval uniformu pro formální denní jednání a civil pro společenské události ve večerních hodinách.“

„A jak bych měla ta jednání a společenské akce v Americe zorganizovat?“

„Inu, proto chci, abyste nejdříve jela do New Yorku. Působí tam chlapík jménem William Stephenson. Z kanceláře v Rockefellerově centru řídí skupinu zvanou Britská bezpečnostní koordinace (BSC – British Security Coordination). Cedulka na dveřích však označuje Britský úřad pro pasovou kontrolu a tento název byste měla na veřejnosti vždycky používat.“

„Ano, pane, rozumím. Co o Stephensonovi potřebuju vědět, pane?“

„Že je to muž, kterého je třeba brát vážně. Naslouchá mu každý, na kom v Downing Street záleží.“

„I premiér?“

„Zvláště on. Poslouchají ho i ve Washingtonu. Stephenson pochází z nuzných poměrů. Narodil se v Kanadě a rodiče se ho museli vzdát a dát jej k adopci, protože byli příliš chudí. V předchozí válce odjel s kanadskou armádou do Francie, nechal se převelet ke Královskému letectvu, sestřelil téměř dvacet skopčáckých letadel, získal Vojenský kříž, sám byl sestřelen a zajat a pak ze zajateckého tábora utekl.“